

חזקו ויאמץ לבבכם

גליון א' - אדר תשפ"א

שיחתו של מורנו הגאון הגדול הרב צמח מאזוז שליט"א

שמחת הפורים

ר' לא מצא איזה קטע לכתוב ולכן דילג על האות הזאת והמשיך ש' ו-ת'. רבי אברהם אבן עזרא היה שם וראה איך שהתקשה ר' יהודה הלוי וכתב לו "רצה האחד לשמור כפליים". כלומר, בשביל להביא את סם המוות הזה היה צריך לנסוע נסיעה ארוכה של 12 שעות, ומי יוכל ללכת להביא? אם ישלחו שליח שלישי אז יגלה את הסוד, והם רצו שהסוד הזה לא יתגלה. לכן אחד אמר לשני אני מוכן לשמור כפליים 12 שעות שלי 120 שעות שלך, ואתה תלך להביא את הרעל. כאשר מרדכי גילה לאסתר והיא אמרה למלך, בדקו וראו ובאמת הנה בגתן שמר יום שלם במקום חצי יום, וזה מראה שתרש הלך להביא את סם המוות. "ויבוקש הדבר וימצא" (פס' כ"ג). בדרך הטבע בגתן ותרש יכלו לומר בשביל מה לנו להכניס עצמנו בסכנה הזאת, והיו מדברים לא על יד אף אחד. הם האמינו שמרדכי לא מבין את השפה שהם מדברים, הקב"ה שם להם בראש כאילו מרדכי לא מבין, כדי שידברו ואז סודם יתגלה.

הקב"ה מתכנן את הכל

כל זה הכנה, הקב"ה מכין את כל העולם מראש, הכל מסודר ומתוכנן אצל הקב"ה. רק מי שטיפש לא מבין את זה, אבל הקב"ה מתכנן את הכל.

אח"כ היתה גזרת המן, ואח"כ כשנדדה שנת המלך ראה אחשוורוש בחלום שמישהו לוקח לו את הכתר מעל ראשו, והמן כנגד הכין עץ למרדכי חמישים אמה, ובא למלך לבקש לתלות את מרדכי, והמלך אומר לו "מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו" (שם ו', ו'). והמן כמובן חשב על עצמו, ואמר לו יביאו אחד מהשרים שינהיג את הסוס ויכריז כך. כל מה שקרה בנוי סיפור אחד על חבירו, וזהו הנס הגדול של פורים. זו לא רק הנקודה שאחשוורוש נתן את בית המן לאסתר וזהו זה, הנס בנוי מכל השתלשלות העניינים הזאת.

דבר ראשון אורה ואחר כך שמחה

הימים האלה הם ימים מיוחדים, ויצר הרע כדרכו כאשר יודע שיש ימים גדולים, מנסה ומשתדל שלא נרוויח בימים הגדולים. וכמו שאמרנו בעבר, הרב "בן איש חי" אומר ששעה בשבת נחשבת כאלף שעות בחול, כיון שיצר הרע לא נותן ללמוד בשבת. יום חול שיש חובה אז זוהי חובה, אין מה לעשות כנגדה, אבל בשבת חופשה אומר האדם לעצמו הגמרא יכולה לנוח ובע"ה יתברך ביום ראשון אחר צהרים בישיבה בשעה שלוש וחצי נפתח אותה. למה זה קורה? בגלל שהיצר הרע יודע את ערך לימוד התורה של שבת, אז דואג לבטל. וככה גם בפורים, יצר הרע יודע את מעלת הימים האלה, ובזמן הזה הוא מכניס

אדם ששומע בקול אשתו זה נס?

אנחנו עומדים לקראת הימים הגדולים שבהם הקב"ה עשה לנו ניסים ונפלאות רבים. הרבה שואלים, מה באמת הנס הגדול של פורים? לכאורה זה בכלל לא נס, הרי טבע העולם הוא שכל אדם שומע בעצת אשתו. באה אסתר אשתו של המלך אחשוורוש ואמרה לו: "איככה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי" (אסתר ח' ו'), אז וודאי שלא בגלל המן הוא יריב עם אשתו, רק משוגעים עושים דבר כזה. וודאי שבשביל הכבוד של אשתו אחשוורוש יסתדר וייתן לה מה שהיא רוצה. מה איכפת לו מהמן, שילך כפרה עליו.

אבל רבותינו מבארים, הסוד של נס פורים לא היה על הדבר הקטן הזה האחרון שקרה, היה לסיפור הזה הקדמה של עשר שנים. אם אחשוורוש לא היה משתגע ומבקש להביא את ושתי המלכה, אז ושתי המלכה היתה ממשיכה להיות מלכה והיתה שונאת ישראל לא פחות מאחרים, והנס הזה לא היה נעשה. אבל הקב"ה הכניס בראש של אחשוורוש להביא את ושתי המלכה "בכתר מלכות להראות העמים והשרים את יופיה" (שם א' י"א). זה כמו שעושים אחינו החילונים, בשביל שאשתו תראה יותר יפה הוא יוצא איתה איך שהכי יפה לה, לא משנה לבוש צנוע או לא, העיקר שהאנשים יראו שיש לו אשה יפה, זו הדרך של הגויים. ואז ממילא הקב"ה נתן לושתי לענות בשלילה. הקב"ה ג"כ נתן עצה בלב המן הוא ממוכן, והוא אמר למלך שמגיע לה משפט מוות, "כי יצא דבר המלכה על כל הנשים להבזות בעליהן בעיניהן" (פסוק ט"ז).

רצה האחד לשמור כפלים

אחר כך מחפש המלך מלכה חדשה, רבותינו אומרים אסתר ירקרוקת היתה (מגילה י"ג ע"א), נחשוב, מה הפירוש ירקרוקת היתה? פירושו שאין במראה שלה לא טעם ולא ריח, אלא שהקב"ה נתן לה חן "ותמצא חן וחסד לפניו מכל הבתולות" (אסתר ב' י"ז). אח"כ הקב"ה עשה שבגתן ותרש דברו ביניהם ביחד איך להרוג את המלך, וב'מקרה', הכל 'מקרה', היה מרדכי על ידם והוא הבין את השפה שהם דברו, מכיון שהיה אחד מהסנהדרין שהיו יודעים שבעים לשון. ומרדכי אמר את זה לאסתר "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי" (שם ב', כ"ב).

בפיוט "מי כמוך" שכתב רבי יהודה הלוי ונוהגים לקרוא אותו בשבת זכור, כתוב כך: "רצה האחד לשמור כפליים משמרתו ומשמרת חברו שתי ידיים". מספרים, שכאשר ר' יהודה הלוי היה כותב את הפזמון הזה שקוראים אותו בכל תפוצות ישראל אצל הספרדים, הוא סידר אותו לפי סדר א' ב', וכשהגיע לאות

הרב שלו, אם זכה ויש לו אבא ת"ח גדול מה ראה אצלו, לא מספיק לומר "כן, אני אפתח את הספר ודי לי". לכן משה מסר ליהושע ויהושע יאמר לזקנים "ראיתי את משה רבנו שפסק כך וכך", הזקנים יגידו לנביאים "ראינו את יהושע שפסק כך וכך".

ובכן, לגבי שמחת פורים מי שחושב ששמחת פורים היא להשתגע ולהשתכר, פשוט מאד לא קיים מצוות פורים, אחרי 120 שנה יגידו לו שדלג על שמחת פורים. אנחנו ב"ה זכינו וגדלנו על ברכי ההורים שלנו, והם על ההורים שלהם ב"ה דורות של ת"ח, לא ראיתי את אבא שהשתכר. למרות שהיה שותה יין רק לקידוש ולהבדלה, כל השבוע כולו לא היה נוגע ביין, וגם לקידוש ולהבדלה כוס של רביעית בלבד. אבל ביום פורים שותה כוס נוספת, ואחרי שהיה גומר לברך ברכה אחרונה היה הולך וישן כמה שעות, ובזה היה מקיים מצות "חייב איניש לבסומי בפוריא", ומתוך כך ילך ויישן.

"אם שותים לא נוהגים"

היה מקרה בג'רבא לפני כשישים שנה, חמישה חברים ישבו ביחד שתו והשתכרו, ואחר כך הלכו לטייל. היות שהנהג היה שיכור רחמנא לצלן עשו תאונת דרכים, הוא ניצול, אבל ארבעת חביריו נפטרו רחמנא לצלן. מה שידוע לי שבנו של אחד מהם אמר לבן של הנהג, שהוא לא מוכן לוותר לו ולסלוח לאבא שלו בשום אופן. ולאחר שנפטר אותו הנהג, בנו בכל שנה היה בא לבן החבר שנהרג ומבקש ממנו שימחל לו. לפני מספר שנים אמר לו הבן שהוא מוכן לסלוח בתנאי שיעלה את העצמות של אביו שנהרג לקבורה בארץ ישראל. השני שמח כמוצא שלל רב, הוא יציל את אבא שלו בעולם הבא מדין רוצח.

בעבר הוציאו חוברת של סגן מנהל של בית החולים מעייני הישועה, ששם הוא מסביר כמה השכרות מזיקה לגוף. הרבנים הוסיפו שם ג"כ שמי שמתכר וכו' נידון בדין רוצח. נכון שאצלנו אף אחד לא נוהג, אבל השכרות היא מעשה שפל.

להיקרא משוגע, זהו תואר כבוד?

אחרי שנח יצא מהתיבה, התורה מקדישה לנו קטע בתורה: "וישת מן היין וישכר" (בראשית ט', כ"א). לא מצאה התורה מה לספר, רק קטע שלם על שכרותו של נח? אלא התורה באה ללמד אותנו שדבר ראשון לפני שאדם לומד תורה שידע שיין זה דבר לא טוב! מה שכתוב "ויין ישמח לבב אנוש" (תהילים ק"ד, ט"ו), זהו שאדם שותה קצת ולא יותר, אבל להשתכר זו מידה של הגרועים! של השפלים! ובאמת מי שרוצה מעט להתבונן איזה רווח יצא לו מזה, וכי יש בזה רווח שהוא יראה משוגע או שוטה ולא שולט בעצמו ויעשה שיגעונות? איזה "תענוג", זכית היום להיקרא שוטה ומשוגע, וכי זהו תואר כבוד?!

אבותינו קדושי עליון לא שתו ולא השתכרו, שתו בפורים שיעור רביעית אחת והלכו לישון, וקיימו בזה "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", כאשר אדם ישן הוא לא יודע, זה הפירוש האמיתי שרבותינו קיבלו מרבותיהם ורבותיהם מרבותיהם.

לנו בראש, לא לשכוח את השולחן ערוך! יש מצוה נדירה, "חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע"! לפני מספר שנים היו בחורים מסוימים שקנו בקבוקים של בירה, של יין יִשְׁן, של יין יִשְׁן... כדי שבליל פורים ישתו וישתכרו. מה יצא להם מזה?

יודע היצר הרע את הערך של ימי הפורים. רבותינו אומרים "כל הפושט יד נותנים לו". אמנם זה נאמר לגבי צדקה, כלומר כל השנה אם משהו מבקש צדקה צריך לחקור אחריו לראות שבאמת אין לו ולא סתם מנצל אותנו, אבל בפורים תן לו בכל אופן בלי לבדוק אחריו, היד פתוחה, כל מי שפושט ידו תן לו צדקה. אבל אומרים רבותינו שזה גם ברוחניות, מי שביום פורים יתפלל טוב לרבון העולמים: "השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך, פתח ליבנו לתלמוד תורתך", מי שיבקש את זה מהלב ביום פורים וג"כ יראה לקב"ה שבאמת הוא מעוניין, שביום פורים יחטוף חצי שעה מפה ורבע שעה מפה ושעה מפה, הקב"ה ישמע לתפילתו. יש זמן בפורים ללמוד כמה שעות, רק שיצר הרע לא נותן, הוא מתאמץ שביום פורים לא ילמדו תורה. כולנו קוראים במגילה: "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" (ח', ט"ז), דבר ראשון "אורה", אורה זו תורה, אם יש תורה אז השמחה היא שמחה אמיתית.

בישיבה אדם נמצא ליד עץ החיים. ודאי שב"ה הרבה תלמידים יושבים ולומדים כל שנה בימי הפורים, אני רואה כל שנה שבבית המדרש יש שני מנינים של בחורים שיושבים אחרי מסיבת פורים עד אור הבוקר ולומדים תורה. אבל רציתי גם שאחרי שיוצאים והולכים לביתם, שיוסיפו עוד סה"כ שעה וחצי של לימוד במשך יום הפורים, שלא יהיה לנו אחד שלא ילמד את אותם שעה וחצי, זה לא הרבה שעה וחצי, ביום פורים אפשר חצי שעה ואפילו יותר, ובמוצאי פורים שעה, ויתקיים בנו "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" (אסתר ח', ט"ז).

התורה נמסרה מדור לדור

יצר הרע יודע איך לשכנע, הוא מביא סימוכין מהגמרא מהתורה ומההלכה. כבר אמרו חכמינו "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים" וכו' (אבות א' א'). ויש על זה שאלה, הרי בן אדם יכול בהתחלה לחשוב על כיוון מסוים, אבל אח"כ רואה שטעה ולוקח כיוון אחר. אבל הקב"ה יודע עתידות, יודע מבריאת העולם עד סוף העולם מה עומד להיות כל יום וכל שעה דקה ושניה. הקב"ה יודע שעם ישראל לא יכולים להתקיים אם תורה שבע"פ לא תכתב, אז למה הקב"ה נתן תורה שבכתב ותורה שבע"פ? אח"כ הגיע הזמן שרבנו הקדוש ראה שיש הרבה צרות ועלולים עם ישראל לשכוח את התורה שבע"פ, אמר "עת לעשות לה' הפרו תורתך" (תהילים קי"ט, קכ"ו), צריך לכתוב את התורה שבעל פה. אם מתחילה הקב"ה היה כותב לנו את התורה שבע"פ, אז לא היו לנו את כל המחלוקות של בית שמאי ובית הלל, של רבה ורב יוסף, אביי ורבא, הכל כתוב לנו בתורה שבע"פ, אז א"כ מדוע ה' לא כתב לנו אותה? התשובה היא כזו: הקדוש ברוך הוא בא ללמד אותנו שלא מספיק שנדע מה שכתוב, אדם גם צריך לדעת לשאול "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" (דברים ל"ב, ז'), התורה נמסרה מדור לדור, אדם צריך לבדוק איך ראה את

שמחה אמיתית ע"י שירות ותשבחות

רצייתי לקרוא כאן את לשונו של הרמב"ם בהלכות לולב (פ"ח הי"ב-י"ג): "אף על פי שפול המועדות מצוה לשמח בהן. בחג הסוכות היתה במקדש יום שמחה יתרה שנגמר: "ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבועת ימים" (ויקרא כ"ג, מ). וכיצד היו עושין. ערב יום טוב הראשון היו מתקנין במקדש מקום לנשים מלמעלה ולנשים מלמטה כדי שלא יתערבו אלו עם אלו. ומתחילין לשמח ממוצאי יום טוב הראשון. וכן בכל יום ויום מימי חלו של מועד מתחילין מאחר שיקריבו תמיד של בין הערבים לשמח לשאר היום עם כל הלילה. והיא היתה שמחה זו? החליל מפה ומנגינין בכנור ובנבלים ובמצלותים וכל אחד ואחד בכלי שיר שהוא יודע לנגן בו. ומי שיוודע בפה בפה. ורקדו ומספקו ומטפחו ומפזו ומכרפוין כל אחד ואחד כמו שיוודע ואומרים דברי שירות ותשבחות".

אם היינו שואלים את ה"בוקי סריקי" שברחוב איך היתה השמחה, היו אומרים כן, לשתות יותר יין ולהשתכר. אבל לא! הרמב"ם לא כותב ככה! לנגן שירות ותשבחות זו השמחה, לא בחינם בישיבה שוכרים תזמורת, אדרבה שישמחו הבחורים וירקדו, כמובן לא ח"ו ריקודים של רחוב, אבל כן, זו מצווה לשמות, "ליהודים היתה אורה ושמחה", מצוה להרבות בשמחה זו.

ממשיך הרמב"ם (ה"ד-ט"ו): "מצוה להרבות בשמחה זו. ולא היו עושין אותה עמי הארץ וכל מי שירצה. אלא גדולי תכמי ישראל וראשי הישיבות והסנהדרין והחסידים והזקנים ואנשי מעשה הם שהיו מרקדו ומספקו ומנגינין ומשמחין במקדש בימי חג הסוכות. אבל כל העם האנשים והנשים כלן באין לראות ולשמח. השמחה שישמח אדם בעשית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן. עבודה גדולה היא. וכל המוודע עצמו משמחה זו ראוי להפריע ממנו שנגמר: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב" (דברים כ"ח, מ"ז) וכו', וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המכבד העובד מאהבה. וכן דוד מלך ישראל אמר: "ונקלתי עוד מזאת והייתי שפיל בעיני" (שמואל ב' ו' כ"ב). ואין הגדלה והכבוד אלא לשמח לפני ה', שנגמר: "המלך דוד מפזז ומכרפר לפני ה'" (שם פס' ט"ז).

וכי הכלבים כבר שבעו?

אנחנו בני תורה! לא צריך להביא נר ולבדוק בחורים ובסדקים, אולי דלת העם החביאו בקבוקי יין פה ושם, לא! הקב"ה דורש מאיתנו שאנחנו מצד עצמנו יודעים ויכולים להתאפק מול דבר שאנחנו אוהבים ושהוא נגד רצון ה', ולכן אנחנו לא עושים.

אין לי שום תענוג בריקודים בכלל, בחו"ל לא ראינו ריקודים. אבל אם אני יודע שרבותינו אומרים שאיזבל הרשעה אשתו של אחאב הרשע כשמתה הכלבים אכלו את כולה, אבל נשאר ממנה הראש והידיים והרגליים. למה, וכי הכלבים כבר שבעו? לא היו יכולים לאכול עוד כמה קילו בשר? אלא אומרים רבותינו בגלל שהיתה מרקדת לפני הכלות ברגליה והיתה מטפחת בידיה, לכן שלושת האברים האלה נשארו. מכאן אני מבין שיש בזה מצווה, ולמרות שאין לי מזה הנאה של כלום,

אני בל"ג עושה סיבוב עם החתן, רוקד במה שאני יודע סיבוב קטן פה סיבוב קטן שם, מוחא כפיים וזהו, זה מה שאני יודע. וכמו שאמר הרמב"ם כאן, כל אחד לפי מה שהוא יודע בשביל המצווה.

לא היינו מסתירים מאבא כלום

מקובל ברחוב, או אצל בחורי ישיבות שהולכים אחרי הרחוב, לזכות לעשן את הסיגריה הראשונה בפורים. תשאלו את כל אלה המעשנים הכבדים מתי התחילו לעשן, בפורים. "מעלה עשן כל שהוא רבי", רוצה ביום פורים להיות רבי על ידי שהוא מעלה עשן כל שהוא. ושוב כמו שאמרתי, מה שקובע לנו זהו מה שראינו אצל רבותינו ואבותינו שלא הלכו אחרי תאוות ליבם.

כשהייתי בגיל 9-10, הביא לי ילד סיגריה ואמר לי תעשן, אמרתי לו מה עושים בזה? אמר לי מדליקים אש ואח"כ מכניסים בפה ומעלה עשן, וזה תענוג עין לא ראתה 'חמורים' זולתך. הבאתי את זה לבית, עוד לא היה לנו גז, היינו מבשלים בפרימוס, אני מניח שאף אחד מכם לא מכיר המכשיר הזה שקוראים לו פרימוס. אז היה האוכל על הפרימוס, והפרימוס דלוק. התכופתי בשביל להדליק את הסיגריה, ולמזלי הגדול אבא נכנס. אמר לי מה אתה עושה? אמרתי לו נתנו לי היום בבי"ס סיגריה, מדליקים אותה ושמים בפה ויוצא עשן ומרגישים עולם הבא בתוך העולם הזה. אמר לי זה אסור!! מספיקות לי שתי מילים של אבא שאמר לי "זה אסור", ומיד במקום קרעתי את הסיגריה וזרקתי אותה לפת, אני לא רוצה לטעום דבר שהוא אסור. וב"ה השפתיים האלה לא נגעו בסיגריה אחת למשך יותר משבעים שנה.

בגלל שמחה מחלקים סכנה?

אשרי מי שלא התנסה בזה. מסכנים מי שהתנסו בזה ומרגישים במקום ענג שבת "נגע שבת"... לפני 10 שנים פרסמו שבישיבת פוניבז' היה מנהג שכאשר בחור סוגר "וורט" היה קונה סיגריות ומחלק לחברים לכבוד סגירת ה"וורט". בשנים אחרונות כאשר הגיע לידיעת הרבנים שזה מזיק רח"ל ויכול להביא את המחלה הקשה, אסרו עליהם. עוד לא הצליחו לאסור שלא לעשן בכלל, אבל לפחות את המנהג הזה ביטלו, וכי בגלל השמחה שלך אתה נותן להם סכנה, סם המוות? ב"ה הרבה דברים בדרך של הישיבה לומדים אותם במקומות אחרים. אשריהם ישראל, כל דבר טוב שילמדו אשריהם. גם אצלנו כשרואים דברים טובים במקומות אחרים, אנחנו לומדים מהם. סיגריות לא! ח"ו!

ומה באמת הרעיון שמעשנים בפורים? אני אסביר לכם, הם מרגישים ביום הזה כאילו הם חופשיים, עושים מה שהם רוצים, זה הסוד, זו ההנאה של הסיגריה. שאלתי פעם מישוהו, כאשר עישנת בפעם הראשונה, הרגשת מעין עולם הבא? אמר לי לא כלום. ואיך הגיע לזה שהיום הוא כ"כ מעשן? אמר לי אמרו לי זה טוב זה טוב, עוד סיגריה ועוד סיגריה, ואז בא התענוג. אני לומד מכאן לדברים חיוביים, בחור אומר, הרב אני לא מרגיש מתיקות בתורה אני לא נמשך, אני אומר לו תלמד גם כשאינן לך מתיקות, תלמד ואח"כ סוף הכבוד לבוא ותרגיש את המתיקות.

לא הוצרכו לטרוח הרבה חיפשו בספר טלפונים של בני ברק מצאו את השם הזה. התקשרו אליו אמרו לו "אנחנו רבנים של ישיבה מסוימת, ורוצים לבוא אליך".

נכנסו אליו, אמרו לו "למדת בישיבה פלונית?" אמר להם "כן!" אמרו לו "אתה זוכר שלפני 20 שנה היה פלוני רב פורים?" אמר להם "כן, אבל אני מבקש מכם **אל תזכירו לי את השם שלו**, זה עושה לי צמרמורת ומצער אותי, אני מבקש שכל מה שאתם רוצים לדבר תדברו חוץ מלהזכיר לי את הסיפור הזה". אמרו לו "הוא שלח אותנו ואמר לנו ש20 שנה אין לו ילדים, והרופאים אומרים שאין לו שום בעיה להביא ילדים, ול"ע ל"א עד היום אין לו ילדים. והוא ביקש מאיתנו לבקש ממך שתסלח". ענה להם "**אני לא מוכן לסלוח לו בשום אופן**, כל כך ציער אותי כל כך העליב אותי הוריד לי דמעות, אני לא מוכן לוותר לו בשום אופן!".

אותם רבנים אמרו לו "אתה יודע, כתוב בפסוק "מי גבר יחיה ולא יראה מוות" (תהילים פ"ט, מ"ט), לכל אחד ואחד יגיע היום שילך לעולם הבא, וכאשר הקב"ה יאמר לך נכון שנפגעת ומי שגרם לך את הפגיעה הזאת קיבל עונש 20 שנה אין לו ילדים, אבל הרמב"ם (פ"ב מהלכות תשובה ה"י) כותב על הפסוק "והגבעונים לא מבני ישראל המה" (שמואל ב', כ"א ב'), שההבדל בין עם ישראל לגבעונים שהם לא מוכנים לסלוח, ואילו עם ישראל רחמנים ומוחלים, וא"כ למה לא מחלת לו". כאשר העמידו אותו הרבנים מול השאלה הזאת נפקחו עיניו, הבין שהוא צריך להיות מוכן לגבי השאלה הקשה הזאת שהקב"ה ישאל אותו. אמר להם "אני מוחל לו". אמרו לו שיגיד מחילה גמורה בלב ונפש, ואמר שהוא מוחל לו מחילה גמורה. יצאו מביתו ושלחו מכתב לאותו גביר שהיו אצלו ולא רצה להתפייס ועד היום הוא בצער, ואמר שלא רצה לזכור את השם הזה, אבל ביקשנו והתחננו ולבסוף הוא מחל. שנה לאחר מכן הלכו אליו, אמר להם "**תראו, הנה זה התינוק שלי שנוולד לי לפני חודש**". באותו רגע כבר היה ברור שמה שעשרים שנה התייסר בלי ילדים, הכל בגלל הבעיה הזאת.

מתכבד בקלון חבירו

ברוך ה' אנחנו בישיבה מקפידים לא לעשות כך. וכי מותר ליהנות על ידי שפלוני יצטער ויבכה ויכלם?! לא! היה מרן הרב עובדיה כל שנה חוזר ומדבר על האיסור הזה. וכמו שאמרתי, יש שלא מסתפקים רק ללעוג לחברים, אלא גם ללעוג לרבנים. ועל זה שאל מרן, הרי כתוב "את ה' אלוקיך תירא" (דברים ו', י"ג), ואמרו חז"ל במסכת פסחים (דף כ"ב ע"ב) לרבנות תלמידי חכמים, צריך שתהיה לאדם יראה מהחכמים! האם כתוב שם פרט ליום פורים שיכול לזלזל ברב? מאיפה ההלכה הזאת?!

ב"ה זכינו שאנחנו מעבירים את הדרך שראינו אצל אבותינו ורבנותינו לדורות הבאים. ואתם גם כן תגדלו בע"ה יתברך וכל אחד ואחד מכם יהיה גברא רבא ויקירא, ותעבירו הלאה. זה לא צריך להיות רק בישיבת "כסא רחמים", בכל מקום זו היא דעת תורה צרופה, **זו דעת תורה אמיתית!** תעבירו הלאה. ויהי רצון שנזכה בע"ה לפורים שמח לנו ולכם ולכל ישראל, ונזכה ונעביר את התורה מדור לדור, אמן כן יהי רצון.

אבל לקנות מחלות וטיפולים וצער וקיצור שנים ל"ע ול"א בכסף? רק מי שהוא מג'ונן עושה כך, מי שיש לו שכל בקדקדו אומר לא! זו לא שמחת פורים. בשביל שמחת פורים יש לנו את הרמב"ם שהזכרנו, מה שהוא אומר לנו לעשות אנחנו נעשה, לרקוד לשמוח בקדושה ובטהרה כן, אבל להשתגע לא! לא נלמד מהרחוב!

אונאה בדברים קשה מבממון

עוד דבר שמרן הרב עובדיה זצ"ל היה זועק עליו כל שנה בדרשה שלו. יש כאלה שעושים "רב פורים", לוקחים בחור שיודע לדבר יפה, עושים אותו רב פורים והוא מתחיל להתלוצץ על הרבנים והחברים וכל השאר. אני עוד זוכר שמישהו רצה להכניס לישיבה את המנהג הזה בדלת האחורית, אמר שיעשו רק קצת צחוק על אב בית. אמרתי להם גם הוא יהודי, הגמרא אומרת: **גדול אונאת דברים מאונאת ממון** (בבא מציעא ג"ח ע"ב). לא נפגע בו ח"ו בכמה מילים שיצחיקו, לא! אם רבותינו פסקו גדול אונאת דברים פרושו שאסור!

רב פורים או זרע של קימא?

השבוע הזדמן לי עלון אחד, שמספר שם על שני ראשי ישיבה מבני ברק שנסעו לאיזו מדינה, ושם נפגשו עם יהודי עשיר טוב שיש לו סכומים מכובדים, קיבל אותם יפה, אוהב תורה נתן להם צ'ק מכובד. אח"כ אמר להם "אני רוצה להגיד לכם מה שמעיק לי על הלב שלי". אמרו לו "מה יש לך?" אמר להם שהנה הם רואים ב"ה איזה בית יש לו איזה רהיטים, כל טוב ה' נתן לו. אבל כבר עשרים שנה הוא נשוי ולא ראה ילדים. הרופאים אומרים שאין סיבה שאין להם ילדים, הם בריאים לחלוטין. ראה כך, ישב ועשה חשבון נפש.

מי שהוא ירא שמים עושה חשבון נפש. כתוב בפסוק: "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה וגו' ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו" (דברים ד' ל'). רואה אדם שיש לו צרות, עושה חשבון נפש. כאשר יוסף הצדיק אמר לאחיו "מרגלים אתם" (בראשית מ"ב ט'), ישבו ביניהם ודנו, "מה זאת עשה אלוקים לנו" (שם פסוק כ"ח), מדוע ה' הביא עלינו את הדבר הזה. והגיעו אח"כ למסקנה שלהם שאמרו "אבל אשמים אנחנו על אחינו" וגו' (פסוק כ"ב).

ממשיך ומספר הגביר לרבנים שנראה לו שהוא יודע על מה הרעה. כשהיה לומד בישיבה בבחרותו, היה יודע לדבר יפה, ובליל פורים שמו אותו כ"רב פורים". היה שם בחור אחד שהיה קצת חלש אופי, וה"רב פורים" המטיר עליו **אש וגופרית וצחוק, וכולם צחקו עליו**. מיד אותו בחור קם ויצא מהמסיבה כשהוא בוכה. אותו הגביר לא חשב לבקש ממנו מחילה, אמר לעצמו "מה עשיתי? זה פורים, פורים בא בשביל צחוק! פורים גמטריא צחוק... אחרת, לא היו עושים פורים. הרי אמרו חכמים משנכנס אדר מרבים בשמחה, מה זו שמחה? צחוק וקלות ראש!"

אומר הגביר לחכמים: "כנראה שטעיתי, קוראים לחבר הזה כך וכך, אם אתם יכולים לחפש בספרי טלפונים בארץ איפה נמצא החבר הזה, וללכת לבקש ממנו מחילה ממני, ואני מבקש שלא תזוזו ממנו עד שיגיד מחילה מכל הלב, ואני אודה לכם מאד".